Коцуба Я.Ю. Ефективність моделювання дієт для стимулювання фолікулогенезу та за вагітності у сук / Я.Ю. Коцуба, С.А. Власенко // Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти "Молодь – аграрній науці і виробництву". Актуальні проблеми ветеринарної медицини (БЦНАУ, 14 квітня 2023 р.). – Біла Церква, 2023. – С. 42-44.

КОЦУБА Я.Ю., здобувач
Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.,** д-р. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ МОДЕЛЮВАННЯ ДІЄТ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ФОЛІКУЛОГЕНЕЗУ ТА ЗА ВАГІТНОСТІ У СУК

У роботі наводиться порівняльна характеристика впливу різної дієтичної годівлі на фолікулярний період і перебіг вагітності у сук. За літературними даними встановлено, що за допомогою раціону можна покращити клінічну картину тічки, збільшити кількість фолікулів яєчників, прискорити ранній ембріональний ріст, знизити відсоток резорбції плоду та збільшити розмір посліду, тобто вплинути на репродуктивну функцію тварини. Забезпеченість раціону енергією, білком та вуглеводами відіграють важливу роль в життєдіяльності тварин. Отже, дотримання збалансованої дієти є дуже важливим для забезпечення здоров'я самих тварин і їх майбутніх цуценят.

Ключові слова: раціон, вагітні суки, дієта, енергія, вуглеводи.

Як і всі живі тварини, собаки потребують збалансованої годівлі, щоб забезпечувати фізіологічні потреби росту для досягнення статевої зрілості [1−2]. Основні незамінні поживні речовини - це ті компоненти, які не можуть бути синтезовані організмом із швидкістю, достатньою для задоволення потреб організму [3−4].

Метою моєї роботи було ознайомитися та проаналізувати дані сучасних наукових робіт щодо стимулювання фолікулогенезу у сук та профілактики гестозу за їз вагітності.

Calabrò S. та співавт. [5] проводили порівняння двох дієт, створивши контрольну (CTR) і експериментальну (EX). Ці дієти відрізнялися в основному інгредієнтами (табл.1), енергією та вмістом протеїну (табл. 2), які вводили сукам середнього та великого розміру за два місяці до очікуваного проеструсу та до 30 днів після пологів. Оцінювали вагу сук, бал кондиції, розмір посліду, надої та якість молока, ріст цуценят. Вчені зробили висновок на основі продуктивності сук і цуценят, що обидві дієти корисні на цих етапах їхнього життя. Фактично, після 30 днів лактації всі протестовані суки були здоровими. Крім того, як відсоток смертності новонароджених, так і кінетика росту цуценят були в межах нормального фізіологічного діапазону для виду.

Таблиця 1 – **Склад дієти**

Джерело	Дослідна група (CTR)	Експериментальна (EX)
Білок	Борошно з птиці, рибне брошно	Борошно з птиці, рибне борошно, яєчний порошок
Вуглеводи	Рис, кукурудза, буряковий жом	Овес, картопля, буряковий жом
Ліпіди	Жир птиці, риб'ячий жир, олія з насіння	Риб’ячий жир, насіння льону
Доповнення	Натрію хлорид, денатурований *Saccharomyces cerevisiae*	Карбонат натрію, монокальцій фосфат, хлорид калію, псиліум, натрію хлорид, дегідратований Saccharomyces cerevisiae

Orlandi R. та співавт. [6] порівнювали вплив двох різних дієт на фолікулярний період і вагітність у сук. Для проведення дослідження вченими було відібрано вісімнадцять сук багатоплідної породи середнього та великого розміру, які були розділені на контрольну (CTR) та експериментальну (EX) групи, і їх годували, відповідно, дієтою з гранул та спеціально розробленою дієтою (табл. 3, 4). Група EX мала кращі клінічні прояви фази тічки, більшу кількість фолікулів яєчників ($p < 0,05$), нижчий відсоток резорбції плода ($p < 0,05$) і нижчий окислювальний статус, виражений за допомогою тесту d-ROMs ($p < 0,01$), на момент діагностики вагітності порівняно з групою CTR. Крім того, група EX продемонструвала нижчу швидкість резорбції плоду та більший розмір посліду ($p <0,05$). Вчені зробили висновок, що застосування експериментальної дієти дозволило покращити клінічну картину тічки, збільшити кількість фолікулів яєчників, прискорити ранній ембріональний ріст, знизити відсоток резорбції плоду та збільшити розмір посліду. Попри неоднорідний розподіл

між групами сук великого та середнього розміру, що є межею цього дослідження, наші результати підтверджують, що дієта, що характеризується різним розподілом білка, жиру та вуглеводів, і дієта, багата на незамінні жирні кислоти може покращити репродуктивні властивості собак.

Таблиця 2 – **Характеристика раціонів контрольного (CTR) і експериментального (EX), які вводили сукам протягом експериментального періоду**

Характеристика дієт	Одиниця	CTR (3933 ккал/кг сухої речовини)	EX (4070 ккал/кг сухої речовини)
Сирий протеїн	г/4000 ккал	299,9	330,5
Ефірний екстракт	г/4000 ккал	188,6	188,9
Груба клітковина	г/4000 ккал	23,90	33,09
Зола	г/4000 ккал	77,96	93,27
Ca	г/4000 ккал	4,35	8,40
P	г/4000 ккал	3,79	8,39
Mg	г/4000 ккал	0,601	0,612
метіонін	г/4000 ккал	3,799	4,124
цистеїн	г/4000 ккал	2,521	3,360
Треонін	г/4000 ккал	4,818	5,393
Лізин	г/4000 ккал	3,933	4,477
Триптофан	г/4000 ккал	1,573	1,750
Лінолева кислота	г/4000 ккал	12,01	12,50
α-ліноленова кислота	г/4000 ккал	0,407	0,822
арахідонова кислота	мг/4000 ккал	0,280	0,300
EPA + DHA	г/4000 ккал	0,467	0,510

**EPA – ейкозапентаєнова кислота; DHA – докозагексаєнова кислота.*

Таблиця 3 – **Склад дієти**

Джерело	**Дослідна група (CTR)**	**Експериментальна (EX)**
Білок	Борошно з птиці, рибне брошно	Борошно з птиці, рибне борошно, гідролізований рибний білок, яєчний порошок
Вуглеводи	Рис, кукурудза, буряковий жом	Овес, картопля, буряковий жом
Ліпіди	Жир птиці, риб'ячий жир, олія з насіння	Риб’ячий жир, насіння льону
Доповнення	Натрію хлорид, денатурований ***Saccharomyces cerevisiae***	Карбонат кальцію, монокальцій фосфат, хлорид калію, псиліум, натрію хлорид, дегідратований Saccharomyces cerevisiae

Таблиця 4 – **Характеристики дієти на основі обмінної енергії (од/МДж ЕЦ)**

Характеристика дієт	Одиниця	CTR (ЕЦ 16,47 МДж/кг сухої речовини)	EX (ЕЦ 17,04 МДж/кг сухої речовини)
Сирий протеїн	г	17,90	19,73
Жири	г	11,26	11,28
Груба клітковина	г	1,427	1,975
Зола	г	4,655	5,569
Ca	г	0,259	0,501
P	г	0,226	0,500
Mg	г	0,035	0,036
Метіонін	г	0,227	0,246
Цистеїн	г	0,150	0,200
Лінолева кислота	г	0,717	0,806
α-ліноленова кислота	г	0,024	0,049
Арахідонова кислота	мг	0,016	0,018
EPA + DHA*	г	0,028	0,030

**EPA – ейкозапентаєнова кислота; DHA – докозагексаєнова кислота.*

За аналізу наукових статей, можна зробити висновок, що за допомогою раціону можна покращити клінічну картину тічки, збільшити кількість фолікулів яєчників, прискорити ранній ембріональний ріст, знизити відсоток резорбції плоду та збільшити розмір посліду, тобто вплинути на репродуктивну функцію тварини. Забезпеченість раціону енергією, білком та вуглеводами відіграють важливу роль в життєдіяльності тварин. Отже, дотримання збалансованої дієти є дуже важливим для забезпечення здоров'я самих тварин і їх майбутніх цуценят.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Case L.P., Daristotle L., Hayek M.G., Raasch M. Canine and Feline Nutrition: A Resource for Companion Animal Professionals. 2010.

2. Zoran D.L. Nutrition of Working Dogs: Feeding for Optimal Performance and Health. Vet Clin North Am Small Anim Pract. 2021. 51(4). P. 803–819. DOI:10.1016/j.cvsm.2021.04.014. PMID: 34059257.

3. Homemade versus extruded and wet commercial diets for dogs: Cost comparison/ T.H.A. Vendramini et al. PLoS One. 2020. 15(7):e0236672. DOI:10.1371/journal.pone.0236672. PMID: 32706820; PMCID: PMC7380597.

4. Weber M.P., Biourge V.C., Nguyen P.G. Digestive sensitivity varies according to size of dogs: a review. J Anim Physiol Anim Nutr (Berl). 2017. 101(1). P. 1–9. DOI:10.1111/jpn.12507. Epub 2016 Apr 4. PMID: 27045769.

5. Effects of Two Commercial Diets on Several Reproductive Parameters in Bitches: Note Two-Lactation and Puppies' Performance / S. Calabrò et al. Animals (Basel). 2021. 11(1). 173 p. DOI:10.3390/ani11010173. PMID: 33450854; PMCID: PMC7828350.

6. Effects of Two Commercial Diets on Several Reproductive Parameters in Bitches: Note One-From Estrous Cycle to Parturition / R. Orlandi et al. Animals (Basel). 2020. 11(1). 23 p. DOI:10.3390/ani11010023. PMID: 33375531; PMCID: PMC7824412.

УДК 619:618:636.2

ДЕРЕВ'ЯНКО М.С., магістрант
Науковий керівник – **ОРДІН Ю. М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ СУК, ХВОРИХ НА ПІОМЕТРУ

Проведено дослідження порівняльного характеру з визначення ефективності методів оперативного доступу до матки за піометри у сук. Вивчали ефективність гістерооваріоектомії за розтину черева по білій лінії живота та – за бічного доступу.

Ключові слова: сука, піометра, ехогенність матки, рецидив за піометри, абсцес.

Патологія репродуктивної системи самок собак із симптомокомплексом метрит-піометра за численних даних ряду науковців [1, 2] є досить поширене явище, а отже лікування хворих тварин за вказаної патології завжди зостається актуальним.

Остатніми роками значно доповнено знання про патогенез симптомо-комплексу (метрит-піоматра) роботами [3, 4], що дало можливість розробити та впровадити високоефективні методи лікування хворих на пірометру і метрит сук. Усе ж, незважаючи на задеклареване нами вище, в практиці ветеринарної медицини з лікувальною метою здебільшого використовують препарати лише антибактеріальної дії. Внаслідок чого у частини тварин запалення слизової оболонки набуває хронічного характеру [4, 5], у частини сук переключається у закрите гнійне запалення – піометру і, як результат, все це призводить до часткової або повної втрати відтворної здатності і як наслідок – тривалої або постійної неплідності.

Таким чином, беручи до за основу нами наведене літературному огляді **метою** роботи був моніторинг ефективності проведення гістерооваріоектомії у сук хворих на піометру за оперативного доступу по білій лінії черева та при боковому доступі з послідуючим випробуванням атибактеріальних препаратів у післяопераційний період.

Для встановлення результату ефективності терапії сук хворих на піометру з недужих тварин було сформовано дві експериментальні групи.